

Brüsszel, 2026. július 3.
(OR. en)

11125/26

ECOFIN 915
UEM 319
SOC 444
EMPL 246
COMPET 859
ENV 835
EDUC 301
ENER 457
JAI 895
GENDER 132
JEUN 175
SAN 533
ECB
EIB

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	A TANÁCS AJÁNLÁSA Ciprus gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2026) 213 final bizottsági javaslaton alapuló fenti tanácsi ajánlástervezet több tanácsi bizottság által módosított és jóváhagyott, és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság által véglegesített szövegét.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Ciprus gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

mivel:

- (1) Az (EU) 2024/1263 rendelet rögzíti, hogy a gazdasági kormányzási keret célkitűzése a rendezett és fenntartható államháztartás, a fenntartható és inkluzív növekedés, valamint a reziliencia reformok és beruházások révén történő előmozdítása, továbbá a túlzott költségvetési hiányok kialakulásának megelőzése. A rendelet értelmében a Tanács és a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződésben (a továbbiakban: EUMSZ) meghatározott célkitűzésekkel és követelményekkel összhangban többoldalú felügyeletet végez az európai szemeszter keretében. Az európai szemeszter mindenekelőtt az országspecifikus ajánlások megfogalmazását és végrehajtásának felügyeletét foglalja magában.
- (2) 2025. november 25-én a Bizottság elfogadta a Ciprus 2026. évi költségvetésiterv-javaslatára vonatkozó véleményt. A Bizottság ugyanezen a napon az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2026. évi jelentést, amelyben Ciprust nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes felülvizsgálatra van szükség. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást², az Európai Unióban a humán tőkéről szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2026. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2026. április 21-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást, 2026. március 9-én pedig az együttes foglalkoztatási jelentést és a humán tőkéről szóló ajánlást.
- (3) A Bizottság 2025. január 29-én közzétette a versenyképességi iránytűt, azaz az Unió globális versenyképességének fellendítését célzó, a következő öt évre szóló stratégiai keretet. A versenyképességi iránytű három transzformatív tényezőt határoz meg a fenntartható gazdasági növekedés kulcsfontosságú pilléréként: innováció, dekarbonizáció és versenyképesség, biztonság. A versenyképességi iránytű – a közzététele óta – információforrásként szolgál az európai szemeszter keretében végzett munkához, biztosítva, hogy a tagállamok gazdaságpolitikája összhangban álljon az EU stratégiai céljaival, és olyan egységes megközelítést alkot a gazdasági kormányzást illetően, amely Unió-szerte előmozdítja a fenntartható növekedést, az innovációt és a rezilienciát.

² HL C, C/2026/2434, 2026.4.28., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>

- (4) 2026-ban a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF)³ végrehajtásával párhuzamosan valósul meg, amely immár az utolsó szakaszába lépett. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a kohéziós politikai forrásokkal együtt kulcsfontosságúak az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervekkel szemben elvárás volt, hogy hatékonyan kezeljék a legutóbbi ciklusok során kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét, és az európai kohéziós politika keretében finanszírozott programoknak is figyelembe kellett venniük az országspecifikus ajánlásokat. Az RRF végének közeledtével továbbra is alapvető fontosságú, hogy a tagállamok fenntartsák az RRF keretében támogatott és végrehajtott reformokat és beruházásokat, valamint építsenek azokra; ez mindenekelőtt azon reformokra és beruházásokra vonatkozik, amelyek hozzájárulnak az országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások kezeléséhez.
- (5) A Bizottság 2026. június 3-án közzétette a Ciprusra vonatkozó 2026. évi országjelentést. Ebben értékelte a 2025. évi országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Ciprus által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Ciprus általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján a Bizottság az országjelentésben azonosította a Ciprus előtt álló legsürgetőbb kihívásokat. Emellett a jelentésben a Bizottság értékelte, hogy Ciprus milyen eredményeket ért el a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztődés csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén.

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) A Tanács 2025. január 21-én a Bizottság értékelése és ajánlása alapján ajánlást⁴ fogadott el, amelyben jóváhagyta Ciprus nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét. A terv a 2025–2028-as időszakot fedi le, és négy évre elosztott költségvetési kiigazítást irányoz elő. A Tanács a nettó kiadások maximális növekedési rátáira vonatkozóan a következő ajánlást tette: 2025-ben 6,0 %, 2026-ban 5,0 %, 2027-ben 5,4 %, 2028-ban pedig 4,3 %. Ez a 2023-as referenciaévhez viszonyítva a következő kumulatív maximális növekedési rátáknak felel meg: 2025-ben 8,9 %, 2026-ban 14,3 %, 2027-ben 20,5 %, 2028-ban pedig 25,7 %.
- (7) Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja és annak következményei egzisztenciális kihívást jelentenek az Európai Unió számára. A Bizottság felkérte a tagállamokat arra, hogy összehangoltan aktiválják a Stabilitási és Növekedési Paktum nemzeti mentesítési rendelkezését a védelmi kiadások gyors és jelentős növelésére irányuló uniós erőfeszítések támogatása érdekében⁵, és ezt a javaslatot az Európai Tanács a 2025. március 6-i ülésén üdvözölte. A tagállamok 2028-ig bármikor kérhetik a nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválását, amennyiben megfelelnek az (EU) 2024/1263 rendelet 26. cikkében meghatározott kritériumoknak.
- (8) Ciprus 2026. április 30-án benyújtotta az elért eredményekről szóló, 2026. évi éves jelentését⁶, amely a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátájának betartását, valamint az európai szemeszter országspecifikus ajánlásaiban megjelölt fő kihívásokra reagáló reformok és beruházások végrehajtását taglalja.

⁴ A Tanács ajánlása (2025. január 21.) Ciprus nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról (HL C, C/2025/639, 2025.2.10., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/639/oj>).

⁵ A Bizottság közleménye – A megnövekedett védelmi kiadások kezelése a Stabilitási és Növekedési Paktum keretében, Brüsszel, 2025.3.19., C(2025) 2000 final.

⁶ Az elért eredményekről szóló 2026. évi jelentések a következő internetcímen érhetők el: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en

- (9) A reál-GDP 2025-ben 3,8 %-kal nőtt, a HICP-infláció pedig 0,8 % volt. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2026-ban 2,3 %-kal, 2027-ben pedig 2,7 %-kal nő, a HICP-infláció pedig 2026-ban 3,6 %, 2027-ben pedig 2,2 % lesz.
- (10) Az Eurostat által szolgáltatott adatok alapján⁷ Ciprus GDP-arányos államháztartási többlete a 2024. évi 4,1 %-ról 2025-ben 3,4 %-ra csökkent. Az előrejelzés zárónapján ismert gazdaságpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése 2026-ban a GDP 2,1 %-ának, 2027-ben pedig a GDP 2,5 %-ának megfelelő többletet valószínűsít. A többlet 2026. évi csökkenése főként az általános adóreform év eleji végrehajtását tükrözi. A többlet 2027-es növekedése főként a villamos energiára és az alapvető árukra vonatkozó héacsökkentések megszüntetése miatti magasabb adóbevételeket, valamint az összességében jobb növekedési kilátásokat tükrözi.
- (11) A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal⁸ 2025-ben expanzív volt, a GDP 1,8 %-ának megfelelő mértékben. Az előrejelzés szerint 2026-ban a GDP 0,4 %-ának megfelelő mértékben expanzív, 2027-ben pedig a GDP 1,2 %-ának megfelelő mértékben restriktív lesz.
- (12) Az Eurostat által szolgáltatott adatok⁹ alapján Ciprus GDP-arányos államadóssága a 2024. évi 62,7 %-ról 2025 végére 55,0 %-ra csökkent. Az adósságráta 2025. évi csökkenése főként a GDP 4,5 %-át kitevő elsődleges többletet tükrözi, valamint azt, hogy a nominális GDP több mint kétszer olyan gyorsan nő, mint a kamatfizetések. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint a GDP-arányos államadósság 2026 végére 50,4 %-ra csökken, 2027 végére pedig 45,5 %-ra csökken tovább. Az adósságráta 2026-os és 2027-es csökkenése főként 2026-ban a GDP 3,3 %-ának, 2027-ben pedig a GDP 3,7 %-ának megfelelő elsődleges többletet tükrözi. A nominális GDP várhatóan mindkét évben kétszer olyan gyorsan fog növekedni, mint a kamatfizetések.

⁷ Az Eurostat euromutatói, 2026. április 22.

⁸ A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma. Mind a nemzeti finanszírozású, mind az uniós költségvetésből finanszírozott költségvetési politikákból eredő gazdasági impulzus értékelésére irányul. A költségvetési irányvonal a következők különbözeteként mérhető: i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatások (grants) által finanszírozott kiadásokat azonban tartalmazó elsődleges kiadások változása.

⁹ Az Eurostat euromutatói, 2026. április 22.

- (13) A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése alapján Ciprus teljes védelmi államháztartási kiadása 2025-ben a GDP 1,8 %-át tette ki, 2026-ban pedig ugyanerre a szintre várható.
- (14) Az Unió továbbra is szembesül az energiaellátási zavarok és a fokozott áringadozás kockázatával, amit tovább súlyosbítanak a globális olaj- és gázpiacokat érintő geopolitikai feszültségek. A 2022–2023-as energiaválság tapasztalatai azt mutatják, hogy a széles körű és nem célzott intézkedések jelentős költségvetési terhekkel járnak, valamint szociális és gazdasági szempontból nem hatékonyak. A közel-keleti háború 2026. februári kitörése óta Ciprus költségvetés-politikai intézkedéseket fogadott el a magas energiaárak háztartásokra és vállalatokra gyakorolt hatásának enyhítése érdekében¹⁰. Ezek közé tartozik a villamos energiára kivetett hea (2027. márciusig) és az üzemanyagok jövedéki adójának nem célzott csökkentése (2026. április–június), valamint a mezőgazdasági termelőknek (2026. április–május), a légitársaságoknak (2026. június–szeptember) és az idegenforgalmi ágazatnak (2026. április) nyújtott célzott támogatások. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint az említett intézkedések a költségvetést 2026-ban várhatóan a GDP 0,1 %-ával fogják terhelni. A Bizottság becslései szerint, ha ezek az intézkedések 2026 végéig hatályban maradnának, költségvetési vonzatuk 2026-ban a GDP 0,3 %-át tenné ki.
- (15) A Bizottság számításai alapján Cipruson a nettó kiadások 2025-ben 9,6 %-kal 2024-ben és 2025-ben pedig összesen 11,8 %-kal nőttek. A nettó kiadások növekedése 2025-ben meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, évesítve, GDP-arányosan 1,3 %-os eltérést eredményezve. A 2024. és 2025. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások kumulatív növekedési rátája is meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, összesen GDP-arányosan 1,0 %-os eltérést eredményezve. Ugyanakkor, amint azt megjegyeztük, a 2025. évi költségvetési egyenleg többletet mutatott, a bruttó államadósság pedig a GDP 60 %-a alatt volt.

¹⁰ Ez a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzésének zárónapján (2026. május 4.) fennálló helyzetet tükrözi.

- (16) A Bizottság számításai alapján Cipruson a nettó kiadások 2026-ban várhatóan 7,4 %-kal, 2024-ben, 2025-ben és 2026-ban pedig összesen 20,1 %-kal nőnek. A nettó kiadások előrejelzett növekedése 2026-ban meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, évesítve, GDP-arányosan 0,9 %-os eltérést eredményezve. A 2024., a 2025. és a 2026. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások előrejelzett kumulatív növekedési rátája is meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, összesen GDP-arányosan 1,8 %-os eltérést eredményezve. Ugyanakkor, amint azt megjegyeztük, 2026-ban a költségvetési egyenleg az előrejelzések szerint többletet mutat majd, a bruttó államadósság pedig a GDP 60 %-a alatt marad, és az előrejelzések szerint tovább csökken.
- (17) A helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus, érdemi és időben történő bevonása továbbra is alapvető fontosságú a széles körű szerepvállalás biztosításához és ezáltal az uniós finanszírozási eszközök sikeres végrehajtásához, valamint az európai szemeszter összefüggésében is.
- (18) Cipruson az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA), az Igazságos Átmenet Alapból (IÁA), az Európai Szociális Alap Pluszból (ESZA+) és a Kohéziós Alapból (KA) nyújtott támogatást magában foglaló kohéziós politikai programok végrehajtása mind a projektek kiválasztása, mind a kifizetések tekintetében az uniós átlagnál jobb ütemben halad. Fontos megőrizni a jelenlegi lendületet, ugyanakkor maximalizálni kell a beruházások gyakorlati hatását. Ciprus a kohéziós politikai programjai keretében már jelenleg is tesz lépéseket a versenyképesség javítása és a növekedés fellendítése érdekében. Mindazonáltal egyes területeken további megerősítésre lehet szükség a végrehajtás terén, ideértve a hulladékgazdálkodással és a városi tömegközlekedéssel kapcsolatos területeket. Alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a Ciprus által a kohéziós politikai alapok félidős felülvizsgálata során azonosított új beruházásokat – különös tekintettel azokra, amelyek a félidős felülvizsgálatról szóló rendeletben¹¹ meghatározott öt prioritáshoz kapcsolódnak – gyorsan és hatékonyan valósítsák meg.

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2025/1914 rendelete (2025. szeptember 18.) az (EU) 2021/1058 és az (EU) 2021/1056 rendeletnek a félidős felülvizsgálat keretében egyes stratégiai kihívások kezelésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról.

- (19) Ciprus kutatási és innovációs ökoszisztémáját továbbra is a kutatásba és fejlesztésbe történő beruházások alacsony szintje, a tudás gyenge hasznosítása, valamint a kutatás és az üzleti szféra közötti korlátozott kapcsolatok jellemzik. Pozitívum, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és a kohéziós politikán keresztül célzott finanszírozási kezdeményezéseket fogadtak el az innovatív és az induló innovatív vállalkozások támogatása céljából, továbbá a közelmúltban elfogadták a spin-off vállalkozásokra vonatkozó jogszabályokat. Mindazonáltal továbbra is jelentős szűk keresztmetszetek állnak fenn, többek között az átfogó hosszú távú kutatási és innovációs stratégia hiánya, amelyek korlátozzák a kutatási eredmények hatékony kereskedelmi hasznosítását. Az információs és kommunikációs technológiai (IKT) ágazat gyors bővülése lehetőséget kínál arra, hogy a hazai vállalatokkal és kutatóintézetekkel való szorosabb kapcsolatok továbbgyűrűzzenek a tágabb értelemben vett gazdaságra.
- (20) Cipruson korlátozott a nem banki finanszírozáshoz való hozzáférés, ami gátolja az üzleti tevékenység bővülését, a diverzifikációt és a termelékenység növekedését. A banki hitelezés továbbra is uralja a vállalati finanszírozást, miközben a tőkepiacok alulfejlettek, és az Unióban az egyik legalacsonyabb a piaci alapú finanszírozás szintje. Bár a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében elindítottak néhány kezdeményezést, például a Ciprusi Tőkealapot az alternatív finanszírozás támogatására, a mozgósított finanszírozás mértéke még mindig korlátozott. Ennek következtében számos vállalkozás – különösen a fiatal és innovatív vállalkozások – nehézségekbe ütközik a megfelelő finanszírozáshoz való hozzáférés terén. A pénzügyi jártasság szintje az uniós átlaghoz képest még mindig alacsony, ami korlátozza a háztartások diverzifikált befektetési stratégiák alkalmazására való képességét és motivációját. Ugyanakkor a nyugdíjrendszer második pillére továbbra is alulfejlett és rendkívül szétagolt, ami korlátozza szerepét mind a nyugellátásban, mind a hosszú távú tőkeellátásban. A foglalkoztatói nyugdíjak megerősítése és a háztartások tőkepiaci részvételének javítása támogathatja a hosszú távú finanszírozás rendelkezésre állását, és hozzájárulhat a megtakarítások hatékonyabb elosztásához.
- (21) Ciprus számos kihívással néz szembe a szabályozási és közigazgatási kerettel kapcsolatban. Sor került néhány lépésre, de a beruházások továbbra is akadályokba ütköznek. Az infrastrukturális projektek továbbra is késedelmet szenvednek a hosszadalmas földvásárlási és közbeszerzési eljárások, a korlátozott adminisztratív kapacitás és a koordinációs kihívások miatt. Bár az adminisztratív terhek csökkentésére és a befektetői szolgáltatások javítására irányuló intézkedéseket fogadtak el, további erőfeszítésekre van szükség a hatékonyság növelése, az eljárások egyszerűsítése és az egységes szabályozás hiányának csökkentése érdekében.

- (22) Ciprusnak javítania kell az állami tulajdonú vállalkozások irányítását. Ezek a vállalkozások központi szerepet játszanak a gazdaság fő ágazataiban (pl. villamos energia, távközlés, víz, szennyvízkezelés és infrastruktúra). Irányításuk azonban továbbra is elmarad a nemzetközi normáktól, és tartós hiányosságok tapasztalhatók az elszámoltathatóság, az átláthatóság, az igazgatótanácsi kinevezési eljárások és az egyértelmű tulajdonosi politika hiánya terén. Bár egy független tanácsadó testület létrehozása révén előrelépés történt az állami tulajdonú vállalatok igazgatótanácsának erőteljesebben az érdemeken alapuló kinevezése terén, az állami tulajdonú vállalatok irányítására vonatkozó, nemrégiben elfogadott cselekvési terv hatékony végrehajtása segíthet e kihívások kezelésében és az állami tulajdonú vállalatok teljesítményének javításában, támogathatja korszerűsítésüket, és fokozhatja hozzájárulásukat a stratégiai szakpolitikai célkitűzésekhez, többek között a zöld és digitális átálláshoz.
- (23) Ciprus kihívásokkal néz szembe igazságszolgáltatási rendszerének hatékonyságával kapcsolatban, ami hosszú ügyrendezési időkkel, alacsony szintű digitalizációval és az ítéletek végrehajtásának késedelmével jár. Késik egy nemrégiben elfogadott reform végrehajtása, amelynek célja, hogy a tengerészeti és kereskedelmi bíróságok létrehozása révén felgyorsítsa bizonyos ügyek megoldását, és még egy bíróság sem működik. A bírósági eljárások digitalizálása terén – beleértve az átfogó ügyrendszert és a digitális hangfelvételi technológiákat is – továbbra is korlátozott az előrehaladás, és a végrehajtás terén továbbra is szűk keresztmetszetek állnak fenn, ami ránehezedik a jogbiztonságra és a beruházási feltételekre.
- (24) Bár Ciprus eredményeket ért el az energetikai átállás előmozdítása terén, továbbra is jelentős kihívások állnak fenn. Ciprus továbbra is nagymértékben függ a fosszilis tüzelőanyagoktól: 2024-ben bruttó energiafogyasztásának 85,2 %-át az olaj és a kőolajtermékek tették ki. Emellett Ciprus az egyik leginkább energiaimport-függő tagállam az EU-ban (2024-ben a bruttó rendelkezésre álló energia 87,7 %-a). Az energiaellátás diverzifikálására irányuló erőfeszítéseket – azaz a földgáznak az energiaszerkezetbe való bevonását – hátráltatják a cseppfolyósított földgáz (LNG) importjára szolgáló terminál (Vasilikos) megépítése terén jelentkező, elhúzódó adminisztratív késedelmek. Hasonlóképpen megtorpantak a szomszédos országokkal való energia-összeköttetések fejlesztésére irányuló erőfeszítések is. Nevezetesen a Ciprus energetikai elszigeteltségének megszüntetését célzó nagy tengeri rendszerösszekötő (Great Sea Interconnector) projekt még mindig késedelmet szenved. A jelentős külső függőségek miatt a megújuló energiaforrások nemcsak a ciprusi gazdaság dekarbonizációja, hanem az energiabiztonság és a külső energiasokkal szembeni reziliencia javítása szempontjából is döntő fontosságúak.

- (25) Ciprus növelte megújulóenergia-termelését, bár további erőfeszítésekre van szükség a hálózati kapacitás és az energiatároló létesítmények bővítéséhez a megújuló energia szélesebb körű elterjedésének megkönnyítése érdekében. A telepített nap- és szélenergia-kapacitás 2025-ben jelentősen nőtt, 27,4 %-ra növelve a megújuló energiaforrások részarányát a villamosenergia-szerkezetben¹². Bár az engedélyezési eljárások megkönnyítésére és digitalizálására irányuló intézkedéseket vezettek be, továbbra is jelentős késedelmek befolyásolják az új megújulóenergia-erőművek hálózathoz való csatlakoztatását. Cipruson nem működnek fosszilis tüzelőanyagoktól mentes villamosenergia-tároló rendszerek. Bár egyes projekteket már terveznek az átviteli rendszer fejlesztésére irányuló terv keretében, a végrehajtás még korai szakaszban van. Folytatódott az épületek energiahatékonysági felújítási rendszereinek bevezetése, amelyet a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a kohéziós politika támogat, és amelyet olyan szabályozási intézkedések egészítenek ki, amelyek célja az energiahatékonyság magánfinanszírozásának mozgósítása. A fenntartható közlekedés továbbra is sürgető kihívás, amelyet tovább súlyosbít a közúti árufuvarozástól való teljes függés. További erőfeszítésekre van szükség a tömegközlekedés fejlesztéséhez, a töltőinfrastruktúra bővítéséhez és a fenntartható mobilitás pénzügyi ösztönzéséhez.
- (26) Ciprus jelentős és tartós környezeti kihívásokkal néz szembe. A vízhiány kritikus szintet ért el, és az édesvíz-kitermelési és víztermelékenységi mutatók Ciprust az EU legrosszabbul teljesítő országai közé sorolják. A víz sótalanítása és az infrastruktúra fejlesztése érdekében – többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a kohéziós politika keretében – tett erőfeszítések ellenére a vízügyi infrastruktúrába történő beruházások eddig nem voltak elegendőek az ivóvízzel és a szennyvízkezeléssel kapcsolatos rendszerszintű sebezhetőségek kezeléséhez. Hasonlóképpen, a hulladékgazdálkodási teljesítmény elmarad az uniós célértékektől; Cipruson például az egy főre jutó települési hulladék a legmagasabbak között van az EU-ban. A körforgásos gazdaságra vonatkozó 2021. évi cselekvési terv és a kohéziós politika keretében elfogadott számos intézkedés a hulladékcsökkentésre, a jobb hulladékválogatásra és a fokozott újrafeldolgozásra irányul, bár a bennük rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása még várat magára. A helyi és körzeti hatóságok közigazgatási kapacitásának javítása szintén döntő fontosságú a víz- és hulladékgazdálkodással kapcsolatos beruházások tervezésének és összehangolásának támogatása szempontjából Ciprus egész területén.

¹² Forrás: [ENTSO-E Transparency Platform \(https://transparency.entsoe.eu/\)](https://transparency.entsoe.eu/) (ENTSO-E átláthatósági platform, lekérdezve: 2026.4.9.)

- (27) Ciprus továbbra is kiszolgáltatót a különböző éghajlati kockázatoknak (például erdőtüzeknek, árvizeknek, aszályoknak és parti erózióknak), amelyek veszélyeztethetik az ország biológiai sokféleségét, társadalmi rezilienciáját és gazdaságát. A 2025–2050-es időszakra szóló aktualizált nemzeti alkalmazkodási stratégia továbbra is függőben van, ami késlelteti a kritikus fontosságú intézkedéseket. Emellett a nemzeti stratégiában szereplő jobb irányítási rendszer koherenciát és hatékonyságot teremthet az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát szabályozó intézményi keretben, de létrehozása szintén késedelmet szenved. A további – többek között a kohéziós politika által támogatott – intézkedések az árvízvédelmi infrastruktúra fejlesztésére, valamint a tűz- és katasztrófakockázat-kezelésre összpontosítanak. Ciprusnak az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló beruházásai azonban elmaradnak a tényleges szükségletektől.
- (28) Tekintettel arra, hogy a humán tőke döntő szerepet játszik az Unió versenyképességének és stratégiai autonómiájának fokozásában, a Tanács 2026-ban azt ajánlotta, hogy a tagállamok hozzanak intézkedéseket azoknak a humán tőkével kapcsolatos strukturális kihívásoknak a készségek, valamint az oktatás és a képzés területén való sürgős kezelése érdekében, amelyek akadályozzák a versenyképességet. A Ciprusnak címzett 2026. évi országspecifikus ajánlások hozzájárulhatnak az unióbeli humán tőkéről szóló tanácsi ajánlás végrehajtásához.
- (29) Ciprus számos kihívással néz szembe a nők és a fogyatékkal élő személyek munkaerőpiaci integrációja, valamint a strukturális munkaerőhiány és a munkaerőhiány kezelése terén. Bár Ciprus munkaerőpiaca továbbra is erős, amit az erőteljes gazdasági növekedés támogat, és a foglalkoztatási ráta meghaladja a 2030-ra kitűzött nemzeti célt, a munkanélküliség pedig tovább csökken, a célzott aktivizálási intézkedések és az aktív munkaerőpiaci politikák hatóköre és hatékonysága továbbra is korlátozott, különösen a nők és a kiszolgáltató csoportok esetében. Emellett az állami foglalkoztatási szolgálat kapacitása továbbra is korlátozott, és előnyös lenne számára a szigorúbb nyomon követés, értékelés és proaktív tájékoztatás, amelyet korszerűsített informatikai rendszerek támogatnának.

- (30) Ciprus tovább erősíthetné a minőségi foglalkoztatást. Az alacsony munkanélküliség és a dinamikus munkaerőpiac ellenére a munkakörülmények – különösen a hosszú munkaidő és az alacsonyan fizetett munkahelyek uniós átlaghoz viszonyított viszonylag magas aránya – továbbra is aggodalomra adnak okot, és aránytalanul sújtják a nőket. A szülői szerepnek a nők foglalkoztatási eredményeire gyakorolt hatása, valamint a megfizethető és minőségi gondozási szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférés korlátozza a szakmai előmenetelt, és hozzájárul a bér és a nyugdíjak terén a nemek között fennálló egyenlőtlenséghez. Bár a közelmúltbeli szakpolitikai kezdeményezések – többek között a munkaerő-felvételi ösztönzők és a rugalmas munkafeltételeket előmozdító intézkedések – a helyes irányba tett lépések, hatékony végrehajtásuk, valamint a jobb minőségű munkahelyekre való átállás támogatása, a nagy kereslettel rendelkező ágazatokban a képzéshez való jobb hozzáférés és a kibővített gondozási szolgáltatások hozzájárulhatnak a nők munkaerőpiaci részvételének és a munkahelyek minőségének javításához.
- (31) Ciprus kihívásokkal néz szembe a szakképzés megerősítésével, a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika területén való alacsony részvétellel és az alapkészségek biztosításának gyenge teljesítményével kapcsolatban. Ez hozzájárul a tartós strukturális munkaerőhiányhoz és munkaerőhiányhoz, többek között a zöld és digitális átállás szempontjából kulcsfontosságú ágazatokban. Az RRF-intézkedések hatására nőtt a kisgyermekkorai nevelésben és gondozásban való részvétel, de továbbra is elmarad az uniós céltól, ami korlátozza mind a korai készségfejlesztést, mind a munkaerőpiaci részvételt, miközben az inkluzív oktatás továbbra is jelentős kihívásokkal néz szembe, és a fogyatékossgal élő és speciális nevelési igényű tanulók továbbra is akadályokkal szembesülnek a többségi oktatásban való hatékony részvétel terén.

- (32) Cipruson a szociális védelmi rendszer számos eleme javításra szorul. Bár az erőteljes gazdasági növekedés hozzájárult a szegénység általános csökkentéséhez, az időskori szegénység kockázata továbbra is jóval meghaladja az uniós átlagot a nem megfelelő nyugdíjjövedelem miatt, különösen azok esetében, akik munkával töltött életük során alacsony jövedelemmel rendelkeznek. Ugyanakkor – a meghozott intézkedések ellenére – az átfogó, megfelelően finanszírozott és integrált tartós ápolási-gondozási rendszer hiánya, valamint a munkaerőhiány és a korlátozott otthoni és közösségi alapú ápolási szolgáltatások korlátozzák a hozzáférést és akadályozzák az intézményi kitagolást. Az energiaszegénység néhány célzott intézkedés ellenére továbbra is aggodalomra ad okot, ami a korlátozott lefedettséget és a szisztematikus nyomon követés hiányát tükrözi. Emellett a szociális lakások hiánya a lakhatással kapcsolatos hátralekók magas arányával együtt továbbra is terhet ró a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokra, a közelmúltbeli támogatási programok és a lakáskínálat tervezett növelése ellenére.
- (33) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel a Tanács 2026-ban azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok tegyenek intézkedéseket – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik keretében – az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2026. évi ajánlás végrehajtása érdekében. Ciprus esetében az 1. ajánlás hozzájárul az euroövezetre vonatkozó első, második és harmadik ajánlás végrehajtásához, a 2. ajánlás hozzájárul az euroövezetre vonatkozó negyedik ajánlás végrehajtásához, a 3. ajánlás hozzájárul az euroövezetre vonatkozó hetedik, kilencedik és tizenegyedik ajánlás végrehajtásához, a 4. ajánlás hozzájárul az euroövezetre vonatkozó hetedik ajánlás végrehajtásához, az 5. ajánlás pedig hozzájárul az euroövezetre vonatkozó ötödik ajánlás végrehajtásához,

AJÁNLJA, hogy Ciprus 2026-ban és 2027-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Elismerve ugyan Ciprus államháztartási többletét, tekintettel a nettó kiadások ajánlott felső határától való, 2025-ig rögzített eltérésre és a Bizottság által 2026-ra előre jelzett eltérésre, biztosítsa a nettó kiadások oly módon történő ellenőrzését, hogy azok megfeleljenek a Tanács által 2025. január 21-én ajánlott maximális növekedési rátáknak. Összességében fokozza a védelmi és biztonsági kiadásokat és készségfejlesztést, ugyanakkor biztosítsa az államadósság fenntarthatóságát és a kiadások hatékonyságát, és fokozatosan igazítsa ki a költségvetést a strukturálisan magasabb védelmi kiadások fenntartása érdekében. Biztosítsa, hogy az energiaár-emelkedés hatásának enyhítése érdekében hozott intézkedések ideiglenesek legyenek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások védelmére vagy az energiaigényes vállalkozások szükségleteinek kezelésére irányuljanak, és megőrizték az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket, továbbá az intézkedések költségvetési terhei összeegyeztethetők legyenek az uniós költségvetési keretrendszer szerinti kötelezettségvállalásokkal.
2. Biztosítsa a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében megvalósuló reformok és beruházások folytonosságát. Jelentősen gyorsítsa fel a kohéziós politikai programok végrehajtására irányuló erőfeszítéseket, adott esetben a kohéziós politikai keret félidős felülvizsgálata keretében elfogadott stratégiai prioritásokhoz történő forrásátcsoportosításokra és rugalmassági mechanizmusokra építve.
3. Erősítse meg a kutatást és az innovációt az állami és magán K+F-beruházások ösztönzésével, a kutatás és a vállalkozások közötti szinergiák fokozásával, valamint egy folyamatos, hosszú távú kutatási és innovációs stratégia elfogadásával, amely mutatókat, valamint többéves finanszírozást is magában foglal. Segítse elő a gazdaság diverzifikációját az alternatív megtakarítási termékekhez és tőkepiaci eszközökhöz való hozzáférés javítása, a kiegészítő nyugdíjrendszer megerősítése és a pénzügyi műveltség növelése révén. Egyszerűsítse a szabályozást és csökkentse az adminisztratív terheket. Javítsa az állami tulajdonú vállalatok irányítását az igazgatótanácsi tagok érdemeken alapuló kinevezésének további javítását szolgáló intézkedések, valamint a tulajdonosi politika és a teljesítményalapú irányítás révén. Fokozza az igazságügyi rendszer hatékonyságát, többek között az igazságszolgáltatási munkafolyamatok további digitalizálása révén.

4. Csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való általános függőséget és diverzifikálja tovább az energiaellátást, mindenekelőtt fejlessze az energiahálózati összeköttetéseket a szomszédos országokkal, növelje az energiahatékonyság javítására irányuló finanszírozást, korszerűsítse a villamosenergia-hálózatot és az energiatároló létesítményeket, valamint bővítse a fenntartható mobilitást és a tömegközlekedést. Javítsa a víz-, szennyvíz- és hulladékgazdálkodást, az infrastrukturális beruházások fokozása, a helyi hatóságok adminisztratív kapacitásának növelése, a fenntartható vízhasználati gyakorlatok előmozdítása, valamint a települési és csomagolási hulladék elkülönített gyűjtésének bővítése révén. Javítsa az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szabályozó intézményi keretet.
5. Kezelje a munkaerőhiányt és mozgítsa elő a munkahelyek minőségét a kiszolgáltatott csoportok munkaerőpiaci részvételének megerősítése, a szakképzés kapacitásának és vonzerejének további növelése, a felnőttkori tanulás előmozdítása, az állami foglalkoztatási szolgálat kapacitásainak növelése és az aktív munkaerőpiaci szakpolitikák megerősítése révén. Növelje tovább a kisgyermekkorai nevelésben és gondozásban való részvételi arányt, javítsa az alapkészségeket, és növelje a diákok részvételét a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (TTMM) terén. Bővítse a tartós ápolási-gondozási szolgáltatások elérhetőségét és lefedettségét, szélesítse a jogosultak körét, és csökkentse az igénybe vevő általi, magas közvetlen kifizetéseket. Javítsa a kiszolgáltatott csoportok szociális védelmét az energiaszegénységben élő háztartásoknak nyújtott célzott támogatás, a megfelelő minimálnyugdíjak biztosítása és a megfizethető és szociális lakások elérhetőségének növelése révén.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

az elnök
